

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у жовтні 2017 року**

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами)

В Україні

Дружнім стосункам і культурним відносинам між Україною та Китаєм, а також удосконаленню професійної майстерності студентів сприятиме передача музичних інструментів Київському інституту музики ім. Р. Глієра в рамках проекту Великий Шовковий Шлях за участі дружини Президента України М. Порошенка та Надзвичайного і Повноважного Посла Китайської Народної Республіки в Україні Ду Вей. Серед інструментів – шість скрипок і два альти з приватної колекції китайського майстра Ху Сяньцзіна. У рамках заходу Ду Вей вручив М. Порошенку нагороду Великого Шовкового Шляху за гуманітарну співпрацю – Silkroad humanities cooperation award.

Міністр культури України Є. Нищук і Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури і національної спадщини Республіки Польща Пьотр Глінський обговорили стан виконання Міжурядової двосторонньої Угоди про охорону пам'ятних місць поховань жертв війни та політичних репресій, підписаної у Варшаві 21 березня 1994 року. Сторони дійшли згоди щодо активної взаємодії з питань увічнення пам'яті в обох країнах та пошуку й ексгумації останків воїнів і жертв політичних репресій, легалізації пам'ятників на території України та Польщі, які були споруджені без дотримання чинного законодавства. Вони також обговорили поточний стан і розвиток діалогу з широкого кола гуманітарних питань. Крім того, Є. Нищук і Пьотр Глінський взяли участь в пам'ятних заходах, присвячених роковинам Катинської трагедії на Польському військовому цвинтарі на території Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили».

Перспективи реалізації спільного українсько-французького мистецького проекту було обговорено під час зустрічі Міністра культури України Є. Нищука з французьким музикантом, композитором, лідером гурту «Spass» Дідьє Маруані, представниками Посольства Французької Республіки в Україні та Французького інституту в Україні. Зокрема, розглядалась можливість створення у співробітництві Національного академічного театру опери та балету України

ім. Т. Г. Шевченка з Французьким інститутом в Україні перфекційного мистецького проекту за біблійними мотивами під робочою назвою «Space love. Космогонія».

Вперше після підписання Меморандуму про співпрацю в анімаційній індустрії між культурними інституціями України і Республіки Корея, яке пройшло у вересні цього року в рамках Міжнародного медіа форуму «Kyiv Media Week», відбулася робоча зустріч в.о. генерального директора ДП «Укранімафільм» Д. Лісенбарта та фахівців підприємства з представниками анімаційної індустрії Республіки Корея. Щодо напрямків взаємодії: створення копродукційного кейсу на реальному проекті, врахування особливостей законодавства двох країн щодо національного продукту, квотування анімації відносно інших видів телевізійного контенту, створення спільних навчальних програм та обмінних програм для студентів в межах державних та недержавних профільних вузів тощо.

19 жовтня у Національному заповіднику «Софія Київська» було підписано Програму співробітництва у сфері культури між Міністерством культури України та Міністерством освіти, культури і досліджень Республіки Молдова на 2017–2021 роки. Угоду підписали Міністр культури України Є. Нищук та Міністр освіти, культури і досліджень Республіки Молдова Моніка Бабук.

19–20 жовтня у Києві пройшов Міжнародний форум «Креативна Україна»: «Креативна економіка як рушійна сила зростання та сталого розвитку» за участі Міністра культури України Є. Нищука, Голови представництва ЄС в Україні Хюга Мінгареллі, директора Директорату культури та Креативності Європейської комісії Мішеля Ман'єра, а також фахівців культурних та креативних секторів, представників бізнесу, громадських установ і проектів, дослідників з України та інших країн Східного партнерства та ЄС. Форум було спрямовано на промоутовання та посилення розуміння «культури» та «креативності» як рушійної сили для зростання та сталого розвитку. Дводенну програму форуму було зосереджено навколо декількох тем, пов'язаних з міжнародними тенденціями та кращими практиками сприяння культурним та креативним індустріям, а також значенню культурного потенціалу для місцевого, регіонального та національного розвитку. Відбулися панельні дискусії, інтерактивні обговорення, воркшопи та консультації зацікавлених сторін. Захід проведено Міністерством культури України разом з Програмою ЄС-Східного партнерства «Культура і креативність», проектом ЄС Association4U, Національним бюро програми ЄС «Креативна Європа».

У Києві відбулася презентація англomовного журналу The Ukrainian: Life and Culture («Українське: життя і культура»), який почав видаватися в США силами громадськості та має на меті популяризувати Україну в світі. Засновники проекту – члени асоціації Ukrainian Cultural Initiatives (штат Вірджинія). Серед авторів першого числа журналу – кінознавець С. Тримбач, мистецтвознавець М. Красіков, науковець О. Чебанюк, письменниця М. Гримич та ін. Планується видавати чотири номери журналу на рік у паперовому та електронному вигляді.

Поширюватиметься видання через передплату, соціальні мережі та веб-сторінку. Перший номер журналу вийшов у вересні та вже є у вільному доступі в інтернеті.

За кордоном

Президент України П. Порошенко взяв участь у презентації пам'ятної «Зірки Небесної Сотні» Героям Небесної сотні, яка буде встановлена на Алеї зірок біля Ради Європи у Страсбурзі (Франція). На ній викарбувано напис французькою мовою: «На честь Небесної Сотні та всіх громадян, які маніфестували за Європу та її цінності під час Євромайдану в Україні». Встановлення плити на честь Героїв Небесної сотні стало можливим завдяки спільним зусиллям української громади Страсбурга, членів Постійної делегації України в ПАРЄ та Постійного представництва України при Раді Європи.

Мер Києва В. Кличко, який перебував з робочим візитом в місті-побратимі Києва – Тулузі (Франція), передав мерії французького міста пам'ятник Анні Київській, який навесні встановлять на набережній річки Гарони біля одного з храмів міста. Це авторська репліка скульптури К. Скрытучького, котру встановлено в листопаді 2016 в сквері Анни Київської на Львівській площі у Києві.

В селі Каліпетрово (Болгарія) 26 жовтня відбулися урочистості, присвячені 170-річчю храму священномученика Димитрія Солунського, в рамках яких відбулося освячення пам'ятника святій ігумені Димитрі Київській. Пам'ятник було передано храму в дар від єпископа Української православної церкви Даміана (Давидова), намісника Київського Свято-Введенського монастиря. Божественну Літургію очолив митрополит Доростольський Амвросій у співслужінні єпископів та священників з Болгарії, Греції, Румунії, Молдови, України та Росії.

Дні культури В Україні

З нагоди святкування 25-річчя встановлення дипломатичних відносин між Індією та Україною та 70-ї річниці Незалежності Індії, Міністерство культури Уряду Індії та Посольство Індії в Україні та Міжнародне товариство українсько-індійської дружби провели 20–25 жовтня у Львові Дні індійської культури. В церемонії відкриття взяли участь Надзвичайний та Повноважний Посол Індії в Україні Манодж Кумар Бхарті та львівські високопосадовці. У рамках Днів відбулися: тиждень індійського кіно, флешмоб індійських танців «Сарасваті», концерт класичної музики «Музика заради Миру та Єдності».

Посольство Королівства Данії в Україні представило 6–14 жовтня у Харкові «Дні Данії – 2017». У програмі заходів були: театральна вистава «Trigger» від данської театральної групи «Contact», кінотеатр, фотовиставка, театральні вистави, лекції, дискусії та круглі столи з питань архітектури, демократії та велокультури. Дні Данії у Харкові – це можливість краще зрозуміти данський стиль життя та поглибити комунікацію між двома країнами.

Мистецькі заходи В Україні

З 20 жовтня по 26 листопада у столичному Центрі візуальної культури проходив міжнародний форум мистецтва й знання Київський Інтернаціонал – Київська бієнале 2017. Захід було поділено на декілька тематичних блоків: виставки та перформанси, експериментальні концерти, кіноогляди, презентації книг, та навчальні заходи (лекції, воркшопи, панельні дискусії і т. д.). У їх рамках відбулися: виставка «Мертві душі» Марини Напрушкіної (Німеччина) та Олівера Ресслера (Австрія); виставка «Свято скасовано!» кураторського об'єднання «Худрада» за участі Емануеля Алмборга (Швеція), Бабі Бадалова (Франція), Олександра Угайя (Казахстан), Деймантаса Наркявічюса (Литва), Клеменса фон Ведемайера, Єлени Воґман (Німеччина), Олі Сосновської, Сергія Шабохіна (Білорусь) та ін; концерти гурту Pharmakon (США) та ін; зустріч з митцем візуального мистецтва Артуром Жмієвським (Польща) та показ його стрічки «Погляд»; дискусія «Новий Інтернаціонал: поза межами нації» політичного активіста, співзасновника European Alternatives Лоренцо Марсілі (Італія), художника Олівера Ресслера (Австрія) тощо.

7–8 жовтня у Києві за підтримки Посольства Грузії в Україні відбувся VI Фестиваль українсько-грузинської дружби «Тбілісоба на Андріївському», який включав у себе концерт грузинських танцювальних і вокальних колективів, майстер-класи з грузинських танців, конкурс-вікторину «Я люблю Грузію», грузинські літературні читання, фотовиставки, дитячу програму, майстер-класи з грузинської національної кухні тощо.

7 жовтня в Колонній залі Київської міської державної адміністрації відбувся четвертий фестиваль культур народів світу OUTLOOK WORLD CULTURE FESTIVAL, який представив в різних проявах культуру понад 40 країн світу за участі 30 посольств іноземних держав і діаспор. Фестиваль щорічно організовує проект Outlook, що працює в сфері медіа та культурної дипломатії. На заході відвідувачі змогли ближче познайомитися з культурними особливостями народів: Австралії, Азербайджану, Аргентини, Вірменії, Афганістану, Бангладеш, Білорусі, Болгарії, Гани, Гвінеї, Німеччини, Греції, Єгипту, Індонезії, Індії, Іраку, Ірану, Казахстану, Камеруну, Кенії, Конго, Кот-Д'Івуару, Кореї, Киргизстану, Лівану, Малайзії, Молдови, ОАЕ, Пакистану, Перу, Румунії, Сирії, Словенії, Судану, Таджикистану, Танзанії, Туркменістану, Туреччини, України, Узбекистану, Чорногорії, Японії тощо. Мета фестивалю – встановлення дружніх відносин між націями, налагодження культурних зв'язків між державами і сприяння обізнаності українців про особливості культури народів світу. Фестиваль проводився за підтримки дипломатичних місій і посольств іноземних держав в Україні, національно-культурних спільнот, громадських організацій, діаспор, а також за сприяння ДП «Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв».

З 4 по 29 жовтня у Львові за участі митців з України та закордону проходив III Міжнародний фестиваль аудіовізуального мистецтва «Тетраматика», присвячений аудіовізуальному та інтерактивному мистецтву, що зосереджується

на взаємодії музики і зображення та на розкритті потенціалу застосування ІТ в мистецьких творах. Було організовано виставки (звукові, інтерактивні інсталяції), концерти, аудіовізуальні перформанси, лекції, майстер-класи. Серед основних зарубіжних заходів – виставка «Kein Name» Мірослава Балки (Польща); лекція «Малюнок поза малюнком» Анни Тичинської (Польща); презентація/розмова на тему «Потреба забути – бажання побачити. Як сучасне мистецтво працює зі складними темами минулого?» з Славоміром Собчаком та Петром Махом (Польща); аудіовізуальні перформанси Адама Франкевіча (Польща); аудіовізуальні інсталяції Афродіти Псари, Марії Варели, Маріноса Коутсоміхаліса (Греція) та ін. Метою «Тетраматика» є розвиток мультимедійного та інтерактивного мистецтва, а також створення міжнародної фестивальної платформи як унікального середовища для обміну досвідом митцями різних країн та лабораторії творчого процесу.

У місті Рені Одеської області відбувся XVI Міжнародний фестиваль болгарської культури «Българи так сі останем!». У святкових заходах взяла участь делегація з Болгарії, яку очолив голова громадської ради міста Провадія Христо Генчев, а у фестивальной програмі виступив болгарський жіночий народний хор «Келар».

За кордоном

13 жовтня в бібліотеці Інституту гуманітарних досліджень (Австрія) пройшла лекція «Ukrainian History as World History: 1917–2017» американського історика Тімоті Снайдера. Після лекції можна було завітати на вернісаж «Filming the Revolution: Ukrainian Film Posters of the 1920s», де було представлено роботи І. Літинського, М. Чеповського та Й. Кужовського і постери дизайну О. Довженка. Відбулися також покази фільмів «Земля» (реж. О. Довженко), «Ентузіазм: Симфонія Донбасу» (реж. Д. Вертов), «Хліб» (реж. М. Шпиковський) та «Небувалий похід» (реж. М. Кауфман).

На запрошення міжнародної культурної асоціації Євроарт Продакш (Сицилія, Італія) та управління культури та економіки міста Малграт Де Мар (Іспанія) художні колективи дитячої школи мистецтв № 5 Львова – ансамбль бандуристок «Кобзарочки», ансамбль мажореток «Феєрія міні», ансамбль солістів духового оркестру «Львівські фанфари» – взяли участь у Міжнародному фестивалі духових оркестрів, мажореток та фольклорних груп у місті Малграт Де Мар (Іспанія), який проходив 5–7 жовтня. Українці отримали схвальні відгуки, сертифікати учасників цього фестивалю та запрошення на участь у наступних фестивалях в Іспанії, Італії, Польщі та Мальті.

Чоловіча хорова капела «Дударик», Львівський муніципальний хор «Гомін», жіночий склад Державної заслуженої академічної капели України «Трембіта», а також хор «Ставрос» Львівського ставропігійного братства св. ап. Андрія Первозваного та ін. взяли участь у XVII Фестивалі церковної музики, що проходив 7–8 жовтня у місті Гіжицько Варміно-Мазурського воєводства (Польща). Захід об'єднав українців Польщі та України, залучивши широке коло місцевого польського населення та гостей із сусідньої Литви.

Театр В Україні

З 4 по 9 жовтня на Камерній сцені ім. С. Данченка Національного драматичного театру ім. І. Франка тривав XIV Міжнародний театральний фестиваль жіночих монодрам «Марія», присвячений н. а. України М. Заньковецькій. В цьому році у виставах брали участь актори і жінки і чоловіки: Біруте Мар (Литва), Пітер Чижмар (Словаччина-Велика Британія), Нора Бадалян (Вірменія), Ельжбета Левак, Віктор Ляфорович, Марек Сендек (Польща), Шовгі Гусейнов (Азербайджан), Марія Відаль (Іспанія), Джіхан Бикмаз (Туреччина) та ін. У програмі заходу також пройшли міжнародна конференція «Магія акторства. Діалог культур» та круглий стіл «Полілог діячів театральної культури».

6–7 жовтня у Національному центрі Олександра Довженка вдруге відбувся міні-фестиваль сучасної британської драми Taking the stage, у рамках якого 12 конкурсантів-фіналістів театральної програми Британської Ради в Україні представили ескізи пропонованих вистав для українсько-британського журі та широкої глядацької аудиторії. Taking The Stage – щорічна театральна програма Британської Ради в Україні, яка ставить за мету допомогти українським театрам і режисерам створити соціально значущі постановки за підтримки театральних фахівців Великої Британії. Цього року до організації та проведення фестивалю також приєдналися британські театри Young Vic, Sherman, Blind Summit.

Театральні колективи з України, Білорусі, Польщі взяли участь у XXV Міжнародному фестивалі «Слов'янські театральні зустрічі», що проходив з 20 по 27 жовтня у Чернігівському обласному академічному українському музично-драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка. У програмі як класичні спектаклі, так й твори сучасних митців. Зокрема, Гомельський драматичний театр представив виставу «Дракон» за твором Є. Шварца (реж. Олег Молитвін, РФ), а Варшавський театр «Друга зона» – «Ніч Гельвера» за п'єсою І. Вілківста (реж. Сильвестр Бірага).

З 30 вересня по 4 жовтня тривав I Київський міжнародний фестиваль театрів ляльок «PUPPET. UP!», ініційований Київським академічним театром ляльок. У конкурсній програмі було представлено вистави для дітей та дорослих у виконанні митців із 16 країн: Болгарії, Вірменії, Білорусі, Німеччини, Чилі, Аргентини, Франції, Хорватії, Колумбії, Грузії, Ірану, Туреччини, Португалії, Канади, Ірландії та України. Всі зарубіжні постановки на українській сцені глядачі побачили вперше. Зокрема, Театр ляльок «Бульбашки» (Аргентина) презентував виставу «Блакитний шарф», митці Театру ляльок «П'яте колесо» (Німеччина) – «Незвичайну подорож», а Державний театр ляльок (Болгарія) – «Троє поросят». Найкращі вистави визначили члени міжнародного журі – провідні театральні діячі України, Сербії, Угорщини та Грузії. Гран-прі фестивалю (вистава для дітей) було присуджено Дитячому театру імені Бранка Михайлевича з виставою «Дев'ята овечка» (Хорватія). У цій виставі Івіцу Луцик за роль «Дев'ятої овечки» відзначено у номінації «кращі акторські роботи».

17 театральних колективів з Литви, Молдови, Польщі, Румунії та України представили своє мистецтво під час X Міжнародного фестивалю «Подільська лялька», який відбувся 9–13 жовтня у Вінниці. Програма складалася з конкурсної програми, майстер-класів, творчих зустрічей та благодійних акцій, а також інших культурних заходів. Гран-прі фестивалю та відзнаку «за кращу режисуру», «за кращий акторський ансамбль», «за кращу жіночу роль», «приз дитячого журі» отримала вистава «Дюймовочка» за Г.Х. Андерсеном Театру ляльок «Сцена Ельфів» (реж. Ані Поляруш, Польща).

Призи «за кращу сценографію» та «за краще музичне оформлення вистави» здобула «Історія кохання Яна і Марусеньки, кухнею переплетена» А. Вієцкевич-Вісневської Королівського театру маріонеток Музею-палацу короля Яна III у Віланові (Польща). Нагороду «за кращий акторський ансамбль» виборола «Колаж Гугуце» В. Штефанюк Муніципального театру ляльок «Гугуце» (Молдова). У номінації «дебют» відзначено виставу «Снігова королева» за Г.К. Андерсеном Паневежиського лялькового театру на колесах (Литва) та ін.

1–4 жовтня в Ужгороді пройшов XVI Міжнародний фестиваль театрів ляльок «Інтерлялька – 2017» за участі театральних колективів із України, Словаччини, Франції, Аргентини (Буенос-Айрес). Гран-прі фестивалю отримав Кошицький театр ляльок (Словаччина) за виставу «Про лицаря без коня» М. Гушенівської. Серед журі були: драматург, художній керівник Кошицького театру ляльок Іван Согел (Словаччина), головний режисер Гродновського театру ляльок Олег Жюгжда (Білорусь) та ін.

У Львові, Сумах та Києві відбулися прем'єрні покази барокової опери Генрі Перселла «Дідона та Еней», диригент Назар Кожухар (РФ). Учасники постановки – це міжнародна команда, сформована за результатами кастингу: солісти, хор та учасники оркестру з України, Польщі, Швейцарії та Німеччини. Для роботи з вокалістами було запрошено британську співачку, виконавицю старовинної музики епохи бароко Емму Кіркбі. Ініціатором втілення цього твору на українській сцені виступила формація Open Opera Ukraine, а режисером – Т. Трунова. Особливістю проекту є те, що музика в ньому звучала саме такою, як її задумав і створив Генрі Перселл.

31 жовтня в Малій галереї Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал» пройшло відкрите читання п'єси «П'ятдесятниця». А її автор – Девід Едгар (Велика Британія) – прочитав лекцію про сучасну британську драматургію.

Музика В Україні

21 жовтня в Національній філармонії України відбувся музичний вечір «Фортепіанна феєрія» у виконанні Симфонічного оркестру Національного президентського оркестру України. Диригенти – Ауреліо Канонічі (Італія), В. Василенко. Солісти – Елізабет Хольмегаард Нільсен (фортепіано, Данія),

В. Леонов (скрипка). Прозвучали твори Е. Гріга, О. Респігі, К. А. Нільсена, М. Скорика.

24 жовтня в Колонній залі ім. М. В. Лисенка Національної філармонії України відбувся концерт Національного камерного ансамблю «Київські солісти» з програмою «Бріттен-Пярт-Ауербах». Диригент і соліст – Х'юго Тіччіаті (скрипка, Швеція). Солостка – Наталія Кудрицька (фортепіано, Франція).

6–15 жовтня у Львові, Тернополі та Києві проходив XXIII Міжнародний фестиваль сучасної музики «Контрасти», в якому взяли участь музиканти та композитори з України, США, Польщі, Болгарії, Норвегії, Великої Британії, Італії, Франції, Японії, Азербайджану та ін. Звучала музика українських композиторів – Є. Станковича, В. Барвінського, В. Сильвестрова, М. Скорика, В. Балея, Б. Фроляк та інших. Крім того, гості фестивалю змогли поспілкуватися з польським музикознавцем, музичним та кінокритиком Яном Топольським.

22 жовтня у Концертному залі ім. С. Людкевича Львівської обласної філармонії відбувся III Міжнародний проект «Європейські музичні зустрічі у Львові» за участі юних талантів спеціалізованих музичних шкіл, гімназій, консерваторій, ліцеїв європейських країн і України: Мануели Б'янкі (валторна, Італія), Каліни Залесінської (скрипка, Польща), Ванди Шабакової (арфа, Чехія), Ізабелі Тільє (флейта, Німеччина) та ін. Почесним гостем проекту був французько-канадський піаніст Лю Сяюю. У супроводі Львівського камерного оркестру «Академія» та Академічного симфонічного оркестру Львівської філармонії лунали твори українських і світових композиторів.

В Україні також гастролювали: гурти Die Sonne (Німеччина), And thrash metal for all: Aposalyptica (Фінляндія), співак Стінг (Велика Британія) та ін.

За кордоном

Піаніст зі Львова В. Котис здобув першу премію на Міжнародному конкурсі піаністів Cita di Verona (Італія).

23–24 жовтня у Стокгольмі (Швеція) відбулися концерти у рамках Першого музичного фестивалю «Переосмислюючи Європу, перша зупинка Україна», організованого громадською організацією «Український інститут у Швеції» за підтримки Посольства України у Королівстві Швеція. Проект представив музичні твори у виконанні 150 молодих талантів з України та Швеції, зокрема, українського дитячого хору «Щедрик», шведської спеціалізованої музичної школи Adolf Fredriks Musikklasser Farsta, Молодіжного оркестру INSO Львівської філармонії та солістів – лауреатів міжнародних конкурсів, родини яких – вимушені переселенці зі Сходу України. У рамках фестивалю музиканти виконали твори відомих українських композиторів М. Скорика, М. Леонтовича, М. Лисенка, І. Стучевського, музичні композиції народів світу (Швеція, Японія, Естонія, Велика Британія). У ході гала-концерту відбулася прем'єра музичної композиції, заснованої на українських та шведських народних мелодіях – «Пісні неба-Концертіно» Андрєї Тарроді.

Образотворче мистецтво

В Україні

В рамках Року Японії в Україні до Дня захисника України, 14 жовтня у Києві, було презентовано виставку в стилі японського мистецтва манга художниці Нацуме «Український військовий в японських ілюстраціях». До експозиції увійшло 15 творів, на яких зображені українські військовослужбовці.

З 20 жовтня по 8 листопада у столичній галереї «Nebo Art Gallery» тривала виставка «Вода» чеської художниці Ольги Якубовської. Роботи виконано в двох техніках – живопис і графіка. Їх основним сюжетом є абстрактний пейзаж: моря і гори.

У Національному музеї мистецтв ім. Б. та В. Ханенків представлено виставку полотен сучасного китайського художника Чана Пена «Схиляючись перед величчю творінь». Окрім власних композицій, створених у традиційних для Китаю техніках та стилях, митець представив копії полотен, написаних майже тисячу років тому. Під час відкриття автор виставки презентував інструменти та природні мінерали, які використовував для їх створення. А для особливо зацікавлених у тонкощах китайського живопису Чан Пен провів майстер-клас зі створення копій старовинних картин.

Виставка живопису литовського художника Александраса Возбінаса експонувалася з 6 жовтня по 1 листопада в столичній галереї «КалитаАртКлуб» за підтримки Посольства Литовської Республіки в Україні.

За підтримки Міжнародного кінофестивалю «Молодість» з 26 жовтня по 14 листопада в Національному музеї Тараса Шевченка експонувалася фотовиставка «Актриса» Кейт Беррі (Франція). Захід було присвячено вшануванню пам'яті талановитого фотографа. Виставку створено Французьким інститутом в Україні у співпраці з сином фотографа Романом Кермадеком та куратором, фотографом і журналістом Алін Арлеттаз. В експозиції – портрети відомих французьких кіноактрис, які Кейт Беррі встигла зробити за життя.

З 6 жовтня по 6 листопада в харківській галереї «ЄрміловЦентр» за підтримки Муніципалітету Нюрнберга (ФРН) та Дому Нюрнберга в Харкові експонувалася виставка «Художній приз Нюрнберзьких новин 2017». В експозиції було представлено живопис, об'єкти та інсталяції 45 німецьких авторів, які брали участь в однойменному щорічному конкурсі. Зокрема, глядачі змогли побачити творчість скульптора Ігнаца Хубера, художників Сіда Гастля, Гюнтера Паулі, Йенса Вольраба та поспілкуватися з художницею Христине Хагнер.

Роботи японських митців, на яких зображено фрагменти культури, суспільства й природи Японії, експонувалися в рамках проведення Року Японії в Україні 17–20 жовтня у Сєверодонецьку Луганської області. Захід організовано за підтримки Посольства Японії в Україні, Програми розвитку ООН.

За кордоном

Скульптор Ю. Мусатов став першим українським митцем, котрий отримав членство в Міжнародній Академії Кераміки (ІАС). International Academy of

Ceramics – професійне інтернаціональне об'єднання, створене з метою налагодження комунікації між професіоналами у сфері керамічного мистецтва у всьому світі. Понад 60 років Академія є центром міжнародної спільноти і представляє кераміку на світовому рівні. Стати членом Академії – велике досягнення, тому що тільки визнані майстри можуть бути обрані.

Українські митці В. Петрова, М. Коптев, М. Куликівська, П. Армяновський та В. Миронюк взяли участь у перформативній програмі Swab Barcelona (Іспанія) – міжнародній художній виставці, яка об'єднує галереї, кураторів, колекціонерів та молодих митців з усього світу. Десятий, ювілейний рік міжнародної виставки організатори вирішили присвятити українському перформансу.

Українські художники О. Рубанов, Т. Шуляк та А. Рофка взяли участь у VII Міжнародній арт-бієнале (Beijing International Art Biennale; BIAB), що проходила з 24 вересня по 15 жовтня у Пекіні (Китай).

Представництво України при ЄС у партнерстві з Балтійсько-Чорноморською Безпековою Конфедерацією (Литва) організувало відкриття в Брюсселі (Бельгія) Міжнародного мистецького візуального проекту «Україна: Подолання», присвяченого гібридній агресії РФ на сході України в об'єктивах українських та міжнародних фотографів. На представлених світлинах – життя і розвиток України в умовах російської агресії.

Література В Україні

20 жовтня у бібліотеці Goethe-Institut в Україні пройшла публічна розмова «Місця пам'яті в точках перетину різних культур» за участі письменниць Анни Вебер та Сесіль Вайсброт (Франція–Німеччина). На зустрічі вони прочитали уривки зі своїх романів.

6–8 жовтня у Луцьку відбувся I Міжнародний поетичний фестиваль Meridian Lutsk, в якому взяли участь поети, прозаїки, музиканти, театralи, перекладачі, літературознавці, культуртрегери з багатьох країн світу, серед них: Гжегож Гауден, Анета Камінська, Богдан Задура (Польща), Наста Кудасава (Білорусь), Марія Кангро (Естонія), Аді Ассіс, Надія Адіна Росе (Ізраїль), Геркус Кунчюс, Євгеніус Алішанка (Литва) та ін. Метою заходу було відновлення мультикультурного звучання Луцька, налагодження діалогу між країнами-учасницями через організацію літературно-мистецького дійства.

5–7 жовтня у Харкові пройшли заходи літературно-мистецького проекту «Міст із паперу» за участі українських та німецьких літераторів істориків, редакторів: Олега Шпільмана, Гвідо Гаусманна, Тані Захарченко, Олександра Мільштейна, Ноемі Шнайдер та ін. В його межах проходили літературні перформанси, лекції, дискусії, презентації та літературні читання. Зокрема, редактор австрійського видання Die Presse Ютта Зоммербауер розповіла про репортерський досвід на війні у доповіді «У сірій зоні», а історик із Регенсбурзького університету Гвідо Гаусман (Німеччина) – про новітню історію Харкова. Проект «Міст із паперу» народився у Мюнхені з ініціативи керівника організації Kulturallmende Верени Нольте (Німеччина). Ідея його створення

виникла під час її зустрічі з українськими письменниками О. Забужко та Ю. Андруховичем.

За кордоном

11 жовтня під час LXIX Міжнародного франкфуртського книжкового ярмарку (Німеччина) за участі Віце-прем'єр-міністра П. Розенка, Міністра культури України Є. Нищука було офіційно відкрито український Національний стенд України під гаслом «Understanding Ukraine, Understanding Europe» / «Зрозуміти Україну. Зрозуміти Європу». Мистецька література була представлена видавництвом «Родовід» та «ArtHuss», дитячі книжки представили традиційно «Видавництво Старого Лева», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «Nebo BookLabPublishing», універсальні «Либідь», «Навчальна книга – Богдан», «Кальварія», «Смолоскип», «КСД», «Фоліо», «КМ-Букс», «Форс плюс», «Картографія», «Два А». ГО «Агенція культурного розвитку» показала детективи й романи. З окремими стендами були також представлені «Добра листівка» та «Vivat», «Астра», «АССА», «ЕЛВІК», «Розумна дитина», «Publishing Center Deluxe» та стартап Ugears. Окремий стенд у просторі ARTS+ мав і НКММК «Мистецький Арсенал». Візуальну концепцію українського стенда розробила Н. Кудінова, лейтмотивом стенду стала кольористика С. Делоне. За основу взяли тогорічну конструкцію, що спростило технічні та логістичні операції. Україну цього року представляли шестеро письменників – О. Забужко, А. Курков, К. Бабкіна, К. Калитко, О. Сливинський, Н. Сняданко, а також фотограф Є. Нікіфоров та історик і публіцист Я. Грицак. Тематично події стосувалися міжнародних викликів України, інформаційної і гібридної війни та постправди, а також осмислення радянського минулого. Відбулася й низка літературних заходів та презентацій, дискусій про різноманіття та історичні виклики української культури та творчий людський потенціал України. Організаторами виступили – Міністерство культури України у співпраці з Національним культурно-мистецьким та музейним комплексом «Мистецький Арсенал» і Міністерством закордонних справ України.

Міжнародна Молодіжна Бібліотека в Мюнхені (IYL, Німеччина) оприлюднила список книжок, включених до щорічного каталогу «Білі круки» («The White Ravens») у 2017 році. Від України цього року потрапило дві книги – перевидання казки І. Франка «Фарбований Лис» з ілюстраціями К. Лавра («А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА») та книга С. Андруховича і М. Прохасько «Сузір'я Курки» («ВСЛ»).

Кіно

В Україні

З 5 по 18 жовтня у Києві, Одесі, Вінниці, Харкові, Маріуполі та Луцьку проходили XII Дні польського кіно в Україні. Традиційно у програмі було представлено найкращі стрічки польського кінематографа останніх двох років: «Планета самотніх» (реж. Мітя Окорн), «Червоний павук» (реж. Марцін Кошалка), «За блакитними дверима» (реж. Маріуш Палей), «Остання сім'я»

(реж. Ян Матушинський), «Мистецтво кохання, Історія Міхаліни Віслоцької» (реж. Марія Садовська), «Новий світ» (реж. Ельжбета Бенковська, Лукаш Остальський, Міхал Вавжецький), «Марія Склодовська-Кюрі» (реж. Марі Ноель). У столиці польський кінотиждень урочисто завершився документальним фільмом «Піаніно» про інструмент, який став одним із символів Євромайдану. Стрічку презентувала режисер Віта Марія Дригас.

З 6 по 8 жовтня в Києві під девізом «Молодість не байдужа» проходив XV Міжнародний фестиваль православного кіно «Покров», в конкурсній програмі якого взяли участь фільми з України, Білорусі, Грузії, Фінляндії, Вірменії, Литви, Латвії, Киргизії, Польщі, Сербії та РФ. Нагороди отримали переможці у чотирьох номінаціях: «документальне кіно» 1-ша премія – «Сибірський ковчег» (реж. Павло Скоробогатов, РФ), 2-га премія – «Сестра Іоанна» (реж. Анастасія Кужовник, Білорусь); «короткометражне кіно» 1-ша премія – «Їду як хочу» (реж. Денис Філюков, РФ), 2-га премія – «Сповідь Мізантропа», (реж. Татьяна Жукова, РФ); «ігрове кіно» 2-га премія – «Нічий», (реж. Євген Татарів, РФ), 3-тя премія – «Віра», (реж. Андрій Грачов, РФ); «анімаційне кіно» 2-га премія – «Сказ про Петра і Февронію» (реж. Юрій Рязанов, Юрій Кулаков, РФ) та «Бесіди про Біблію» (реж. Анастасія Галкіна, РФ), 3-тя премія – «Азбуколюбці» (реж. Яків Попов, Сара Попова, Сербія) та ін.

21–22 жовтня у Києві відбувся показ програми «Свобода. Кіно соціальних змін». До програми кіноогляду, який провели Інститут Адама Міцкевича (Польща) та Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість», увійшли шість фільмів, присвячених темам свободи та толерантності: «Врублевський очима Вайди», «Біси крізь роки» і «Людина із заліза» (реж. Анджей Вайда, Польща), «Процес: Російська держава проти Олега Сенцова» (реж. Аскольд Куров, Естонія–Польща–Чехія), «В очікуванні вторгнення» (реж. Нерінга Медутите, Литва), «Чотири сезони революції» (реж. Джессі Дітер, США).

З 12 по 18 жовтня у столичному кінотеатрі «Київ» проходив XXIII фестиваль «Нове німецьке кіно». До програми кіноогляду, який провели Goethe Institut в Україні спільно з компанією «Артхаус Трафік», увійшли стрічки: «На межі» (реж. Фатіх Акін), «24 тижні» (реж. Анна Зора Берашед), «Я та Камінські» (реж. Вольфганг Бекер), «Одного разу в Німеччині» (реж. Сем Гарбарський), «Бойс» (реж. Андрес Ваель), «Школа № 3» (реж. Георг Жено, Ліза Сміт).

15 жовтня в київському кінотеатрі «Жовтень», паралельно з іншими численними європейськими кіномайданчиками, відбувся – День арт-кіно Європи. Це культурний захід, ініційований Міжнародною конфедерацією артхаусних кінотеатрів (CICAЕ) в партнерстві з асоціацією «Європа Сінема» (Europa Cinemas). Він покликаний популяризувати європейське кіно та діяльність кінотеатрів артхаусного типу. В Україні ця подія відбулася вперше. У програмі показу стрічки – «Борг проти Макінроя» (реж. Янус Мец Педерсен, Швеція–Данія–Фінляндія), «Леді Макбет» (реж. Вільям Олдройд, Велика Британія), «Квадрат» (реж. Рубен Естлунд, Швеція–Данія–Франція–США), «Ізі» (реж. Андреа Маньяні, Україна–Італія) тощо. Крім того, в рамках заходу

пройшла виставка польського ретро-кіноплаката. Експозиція складалася з 20 ексклюзивних кінопостерів польських, європейських та американських фільмів.

22 жовтня у Києві за участі словацької частини знімальної групи на чолі з режисером Петром Беб'яком відбулася прем'єра словацько-українського фільму «Межа». Знімання відбувалося в Україні, Чехії та Словаччині.

6–15 жовтня у Львові було представлено понад 25 сучасних польських кінофільмів в рамках VI кінофестивалю «Під Високим Замком». Серед них: «Амок» (реж. Кася Адамік), «Бог у Кракові» (реж. Марцін Кошалка), «Вольта» (реж. Юліуш Махульський), «Дві корони» (реж. Міхал Кондрат), «Діти Ірени Сендлеровой» (реж. Джон Кент Харрісон), «Життя має тривати» (реж. Мачей Мігас), «Звичайна історія убивства» (реж. Аркадіуш Якуб'ік), «Зірки» (реж. Ян Кідава-Блоньський), «Кароліна» (реж. Даріуш Регуцький), «Конвой» (реж. Мачей Жак), «Малий Якуб» (реж. Маріуш Беліньський), «Мистецтво кохання. Історія Міхаліни Віслоцької» (реж. Марія Садовська), «Остання сім'я» (реж. Ян Матушинський) та ін. Організатором події стало Генеральне Консульство Республіки Польща у Львові.

11–15 жовтня у Львові пройшов X Львівський міжнародний фестиваль короткометражних фільмів Wiz-Art. Слоганом цього річного фестивалю була фраза «Теорія життя», у якій організатори свідомо зробили помилку: «Теорія життя – це ніби чітка інструкція, якої ми очікуємо, щоб досягти успіху та стати щасливими. Тому абсурдизована побутовою помилкою “теорія життя” для нас має таку гостроту та суперечливість». Захід відвідали близько 60 українських та міжнародних режисерів, операторів, звукорежисерів та продюсерів, серед них: Леопольд Девольф (США), Олексій Дмитрієв (Росія), Сільвія Вінцігер (Австрія), Мацей Міллер (Польща), Софія Бош (Німеччина) та інші. Міжнародне журі у складі режисера С. Шимко (Україна), режисера та кінопродюсера Терези Конц (Угорщина) і продюсера Крістіана Дора (Австрія) обрали найкращі фільми у таких номінаціях: «найкращий сценарій» – «Товсті хлопці» (реж. Сарайос Прапапан, Таїланд), «найкраща операторська робота» – «Освітлення» (реж. Марціо Міранда Перез, Бразилія), «найкраща режисура» – «Холодно і жарко» (реж. Марта Прус, Польща). Крім того, спеціальні відзнаки отримали стрічки «Полонез» (реж. Агнешка Елбановська, Польща) та «Блюз у середу» (реж. Софія Бош, Німеччина), а «приз глядацьких симпатій» – «Француженка» (реж. Йоша Анембе, Франція).

Посольство Бразилії в Україні спільно з Тернопільською облдержадміністрацією організували I Фестиваль бразильського кіно в Тернополі. У програмі – 3 стрічки: «Сіль землі» (реж. Вім Вендерс), «Бразилія. Центральний вокзал» (реж. Валте Саллес), «Іван – повертаючись у минуле» (реж. Гуто Пашко).

За кордоном

Словацько-українська стрічка «Межа» отримала «Золотий Г'юго» на LIII Міжнародному Чиказькому кінофестивалі, що проходив з 12 по 26 жовтня в США. Нагорода дісталась художнику-постановнику картини Вацлаву Новаку у

номінації «Найкраще художнє оформлення». Саму стрічку було представлено у категорії «Кращий міжнародний фільм».

Український документальний фільм «Повітряні захисники» (реж. Д. Пономарьов, Р. Панасюк) виборов перше місце на VIII Варшавському фестивалі авіаційних фільмів FlyFilmFestival, який проходив 26–28 жовтня у Польщі.

З 15 по 18 жовтня у Відні (Австрія) пройшла велика ретроспектива українського авангардного кіно «Фільмуючи Революцію: українські авангардні фільми 1929–1931 рр.». Покази стали частиною ініційованої Інститутом гуманітарних наук IWM наукової конференції «Революційна Україна: Рефлексія 1917-го та його наслідки», в якій взяли участь історики Я. Грицак, А. Портнов (Україна), Тімоті Снайдер (США), Сергій Єкельчик (Канада–Україна). У програмі показу: «Земля» (реж. О. Довженко), «Ентузіазм: Симфонія Донбасу» (реж. Д. Вертов), «Небувалий похід» (реж. М. Кауфман), «Хліб» (реж. М. Шпиковський). Окрім того, в Institute for Human Science (Відень) експонувалася виставка українського авангардного плаката з фондів Довженко-Центру.

З 13 по 15 жовтня у столиці Латвії вперше пройшли «Дні українського кіно», на якому можна було не лише переглянути українські фільми, але й поспілкуватися з українськими кінематографістами, серед яких, – режисер С. Буковський, продюсери Г. Кофман і А. Суярко, актриса Р. Зюбіна, а також директор Державного агентства України з питань кіно П. Ілленко. У рамках фестивалю було представлено шість фільмів, більшість з яких створено впродовж останніх двох років: «Головна роль» (реж. С. Буковський), «Гніздо горлиці» (реж. Т. Ткаченко), «Червоний» (реж. З. Буадзе), «Побачення на Чумацькому Шляху» (реж. Я. Стрейч), «Вагрич та чорний квадрат» (реж. А. Загданський), а також «Білий птах з чорною ознакою» (реж. Ю. Ілленко).

20–22 жовтня в мадридському кінотеатрі Círculo de Bellas Artes de Madrid (Іспанія) відбулися ретроспективні покази найвідоміших фільмів О. Довженка: «Звенигора» (1927), «Арсенал» (1929) та «Земля» (1930).

28 жовтня у Сингапурі в рамках студентського фестивалю Perspectives Film Festival, присвяченого картинам-проривам у світовому кінематографі, відбувся ретроспективний показ фільму «Тіні забутих предків» (1965) С. Параджанова.

З 6 до 14 жовтня за підтримки Державного агентства України з питань кіно у французькому місті Страсбурзі відбувся Тиждень українського кіно «Україна у фокусі». У програмі показу: «Білий птах з чорною ознакою» (реж. Ю. Ілленко), «Цвях» (реж. Ф. Сотниченко), «Кров'янка» (реж. А. Непиталюк), «Червоний» (реж. З. Буадзе). Особисто представили свої роботи режисери А. Сеїтаблаєв («Чужа молитва»), продюсер Ю. Синкевич («Рідні»), сценарист А. Кокотюха («Червоний»), режисер А. Лукіч («У Манчестері йшов дощ») та П. Остріков («Випуск'97»). У рамках програми, також пройшли зустрічі керівника Держкіно П. Ілленка з представниками Європейського фонду підтримки кіновиробництва «Євримаж», кіноіндустрії Франції та з українською громадою щодо перспектив розвитку українського кінематографа як складової європейського культурного простору.

На фестивалі німого кіно в місті Порденоне (Італія) показали відреставрований фільм М. Кауфмана «Небувалий похід» 1931 року. Показ картини відбувся 4 жовтня в живому супроводі колективу А. Байбакова (він же виступив автором музики до стрічки) в рамках програми «Знахідки і реставрації».

Українсько-італійська комедія «Ізі» (реж. Андреа Маньяні, Україна–Італія) отримала Гран-прі XXXV Annecy Cinéma Italien.

17–18 жовтня у рамках однієї із конкурсних програм XXXIII Міжнародного кінофестивалю у Варшаві (Польща) було представлено документальну повнометражну стрічку «Будинок „Слово”» (реж. Т. Томенко), створену за підтримки Держкіно України.

Співзасновник і програмний директор фестивалю кіно та урбаністики «86» (м. Славутич) І. Гладштейн був членом журі міжнародної конкурсної програми «Between the Seas» Міжнародного фестивалю документального кіно Ji.hlava у місті Йглава (Чехія), де 24–29 жовтня змагалися стрічки з Центральної та Східної Європи. А 26 жовтня генеральний директор фестивалю «86» Н. Парфан спільно з режисером М. Стояною представили короткометражний фільм «Ма» у межах конкурсу Short Joy.

Бібліотеки

В Україні

Делегація Національної бібліотеки Білорусі на чолі із заступником директора бібліотеки Олександром Сушею, а також провідні фахівці Центральної наукової бібліотеки ім. Якуба Коласа Національної академії наук Білорусі взяли участь у Міжнародній науковій конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація. Стратегічні завдання розвитку наукових бібліотек», що проходила 3–5 жовтня у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського (НБУВ). Цей традиційний науковий форум щороку об'єднує провідних вітчизняних і зарубіжних вчених і спеціалістів задля серйозного фахового обговорення проблем розвитку бібліотечно-інформаційної галузі.

Конференції, семінари

В Україні

Лекції графічного дизайнера, дослідника і куратора проекту SovietLogos Рокаса Суткайтиса (Литва) та графічного дизайнера, дослідника і куратора проекту Symbol to Logo Рене Вавжкевіча (Польща) відбулися в рамках виставки «ЗНАК | Українські товарні знаки 1960–80», що проходила в Малій галереї Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал».

19–22 жовтня у фонді «Ізоляція» відбулась щорічна міжнародна зустріч Trans Europe Halles Camp Meeting, на якій зібралися представники понад 90 культурних центрів, заснованих на території колишніх промислових зон. До них долучилися незалежні менеджери культури, митці та активісти культури з усієї Європи. Trans Europe Halles (ТЕН) – це європейська мережа культурних центрів,

що організовує дві щорічні міжнародні зустрічі, координує міжнародні проекти, проводить професійні тренінги, консультує державні й приватні організації та активно впливає на культурну політику. Фонд «Ізоляція» є першою українською інституцією, що долучилася до мережі ТЕН, ще в 2011 році. ТЕН Camp Meeting стала унікальною нагодою для українських менеджерів культури й агентів змін познайомитися з колегами з усієї Європи, знайти нових партнерів, а також взяти участь у серії спеціальних воркшопів.

12 жовтня в НКММК «Мистецький Арсенал» відбулася відкрита лекція-дискусія президента Інституту міжнародної освіти Алана Гудмена (США) «Виклики в освіті та мистецтві у ХХІ столітті».

19–20 жовтня у Волинському краєзнавчому музеї у Луцьку вчені, мистецтвознавці, історики, музейні працівники та реставратори з України, Росії, Білорусі та Польщі взяли участь у ХХІV Міжнародній науковій конференції «Волинська ікона: дослідження та реставрація», присвяченій 350-річчю від дня народження Йова Кондзелевича. Основним завданням конференції було узагальнення досвіду провідних науково-дослідних профільних організацій, музейних та освітніх установ для вирішення питань збереження, дослідження та реставрації волинського іконопису, пам'яток сакрального мистецтва.

Цирк

За кордоном

Державну циркову компанію України було прийнято до Європейської циркової асоціації (ЕСА) – за вагомі здобутки та значний внесок у розвиток циркового мистецтва. ЕСА – неприбуткова організація, створена у 2002 році з метою об'єднання цирків Європи, а також заохочення та збереження циркового мистецтва як невід'ємної складової культурної спадщини Європи.

В місті Ашдод (Ізраїль) пройшов ІІІ Міжнародний фестиваль цирку. Україну на цьому престижному форумі представляла артистка цирку «Кобзов», еквілібристка В. Дзюба, яка завоювала золоту нагороду й отримала спеціальні призи від цирку «Дю Солей» і фестивалю в Монте Карло.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна

зав. сектора ДЗК

відділу НАУІ Інформцентру з
питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,12. Б/т. Зам. 131. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12